diari@diaridetarragona.com
subscripcions@diaridetarragona.com

Napi

La plumilla

La mesita de noche

ANTONI COLL I GILABERT
@Collgilabert

Solo hay seis usuarios de Twitter con más de cien millones de seguidores. El sexto es Cristiano Ronaldo, que tiene 105 millones. El primero es Barack Obama, con 139.

Elon Musk, dueño de Twitter (y de Tesla y Space X) tiene 119, así que se ha posicionado el segundo en la red del pajarito. Uno de sus últimos mensajes retrata su vida privada: su mesita de noche.

Lo último que ve al ir a la cama, según la fotografía, es una lámpara, una reproducción del óleo *Washington cruzando el Delaware* (Leutze, 1851), cuatro latas de Coca-Cola abiertas, una botella de agua y dos pistolas, una de la época de la Guerra de la Independencia y la otra de un videojuego.

Sabemos pues lo que el millonario tiene en la mesita, lo que desconocemos es qué tiene en la cabeza.

La mirada
des de Collsuspina

Els catalans també vam participar en el tràfic d'esclaus. I malgrat que aquest tema sempre s'ha estudiat al món acadèmic, la societat ho ha ignorat. Gràcies a la revista 'Sàpiens', el debat ha tornat a la palestra

PER **TATE CABRÉ**
tate@tatecabre.com

QUAN ÉREM NEGRERS
EL DOSSIER DE 'SÀPIENS' HA REMOGUT CONSCIÈNCIES

Periodista

Doctora en Periodisme i Ciències de Comunicació i diplomada en Traducció i Interpretació, **Tate Cabré** ha treballat en premsa i televisió. És Guia Oficial de Turisme de Catalunya.

Fa tres dècades que el Dr. Alphonse Arcelin, metge a Cambrils, va destapar «l'escàndol del negre de Banyoles», un cap de tribu bosquimà de l'ètnia san que s'exhibia, dissecat com un animal, al museu Darder de Banyoles. El cas va remoure més d'una consciència, amb el resultat que deu anys més tard, el 2001, el guerrer era enterrat a Botswana amb tots els honors, prèvia intervenció de l'ONU, l'UEA i de periodistes de mig món. Va ser un dels primers exercicis de 'memòria històrica' abans que aquest terme i el de 'políticament correcte' formessin part del nostre vocabulari diari.

La societat ha evolucionat, els historiadors han fet la seva feina, i semblant polseguera està aixecant el dossier 'Quan érem negrers' que va publicar la revista *Sàpiens* el passat 29 d'octubre, acompanyat d'un llistat *online* dels 50 principals esclavistes catalans. Amb només un mes, el tema ha aparegut a tots els mitjans de comunicació, en fructificarà una exposició al Museu Marítim de Barcelona, i TV3 i la productora Abacus en preparen un *Sense Ficció*, dirigit pel periodista Jordi Portals, que s'emetrà al mes de febrer, en el qual, entre altres especialistes, l'historiador Josep Bargalló parlarà dels indians de Torredembarra, la màxima autoritat en indians i negrers Martín Rodrigo Alharilla –que troba inspiració per escriure els seus llibres al seu refugi de Mont-ral– parlarà dels de Sitges i qui signa aquestes línies dels d'Arenys de Mar.

Tornant al llistat de *Sàpiens*, s'hi inclouen cinc noms del Tarragonès: el tarragoní Pere Gil Babot (els vaixells negrers del qual, *Tellus* i *Cristina*, sortien del port de Tarragona); Pere Gibert, d'Altafulla, negrer i pirata; i tres noms de Torredembarra, Esteve Gatell i Roig, Jaume Badia i Padrines, i Marià Flaquer i Padrines. Aquests últims estudiats per l'historiador Josep Bargalló, especialista en indians, que va presentar el 16 de setembre el llibre *De Torredembarra a Amèrica (1739-1914), 602 històries*.

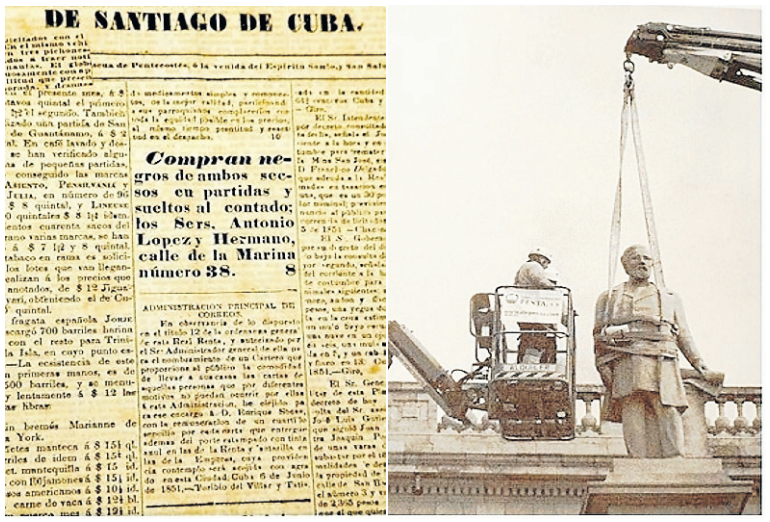
DE SANTIAGO DE CUBA.

Compran negros de ambos sexos en partidas y sueltos al contado; los Sers. Antonio Lopez y Hermano, calle de la Marina número 38. 8

ADMINISTRACION PRINCIPAL DE CORREOS.

Anunci de compra d'esclaus del 1851 d'Antonio López, marqués de Comillas, i el seu germà a 'El Redactor' de Santiago de Cuba, i l'enderroc del monument a Barcelona el 2018. FOTOS: ARXIU MRA/AYMARA ARREAZA

Que subtil és la frontera indians/negrers! Indians reverenciats fins ara, resulta que eren negrers, com Francesc Gumà i Ferran, tan admirat a Valls, on va portar el tren i va convertir-se en protagonista de la gran novel·la de Narcís Oller, *La febre d'or*. Andreu Bru i Punyed, de la Selva del Camp, protector i sogre d'Antonio López, marquès de Comillas, que resulta que estava promocionant el més famós dels negrers! Manuel Girona i Agrafel, el gran empresari de la Barcelona del s. XIX, també descendent de la Selva, que va esposar Carolina Vidal-Quadras Ramón, criolla de Veneçuela, la família de la qual també apareix al llistat d'esclavistes que inverteixen a la gran Barcelona. També hi apareix Francesc Canela, de Reus (no confondre amb Josep Canela Raventós). Joan Samà, de Vilanova i la Geltrú, la fortuna del qual els descendents van multiplicar per construir el Parc Samà de Cambrils. Agustín Goytisolo, besavi dels escriptors que freqüentaven l'Espieta de Calafell i el mas Carandell de Reus... Hi podríem anar establint connexions entre els 50 noms i els seus descendents que segurament no tenen ni idea de les activitats dels seus predecessors.

Durant molts anys la societat catalana ha ignorat el seu passat negrer perquè els responsables n'esborraven les traces que avui els historiadors han trobat a arxius d'Anglaterra, França, Holanda... On les societats respectives fa anys que expien les seves culpes amb museus sobre l'esclavitud i monuments de desgreuge. Catalunya ha estat pionera en la memòria de l'esclavitud enderrocant el 2018 el monument a Antonio López a Barcelona. No és que a Catalunya hi hagi més negrers, és que aquí els historiadors s'han posat més aviat les piles.

12840